

สภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาธุรกิจโคขุนในจังหวัดสกลนคร
SITUATION, PROBLEMS AND NEEDS FOR FATTENING CATTLE BUSINESS
DEVELOPMENT IN SAKON NAKHON PROVINCE

ศิริพร สารคล่อง¹ พิศดาร แสนชาติ² ชนินทร์ วะสินนท์² และ จิตติ กิตติเลิศไพศาล²

¹คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

²คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Siriporn Sarnklong¹ Pissadarn Saenchat² Chanin Wasrinon² and Jitti Kittilertpaisane²

¹Faculty of Natural Resources, Rajamangala University of Technology Isan, Sakon Nakhon Campus

²Faculty of Management Science, Sakon Nakhon Rajabhat University

(Received: February 2, 2022; Revised: June 23, 2022; Accepted: March 28, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาธุรกิจโคขุนในจังหวัดสกลนคร การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสหกรณ์การเลี้ยงสัตว์ กรป. กลางโพธิ์ยางคำ (377 ราย) โดยวิธีการแบ่งชั้นภูมิอย่างมีสัดส่วน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาสภาพทั่วไปพบว่า สมาชิกสหกรณ์มีประสบการณ์สูงในการเลี้ยงโคขุนส่วนใหญ่ใช้วิธีการเลี้ยงโคขุนแบบขังคอกและส่งโคขุนขายต่อให้กับสหกรณ์เป็นหลัก ใช้ทุนส่วนตัวร่วมกับการกู้ยืมจากสถาบันการเงิน การกำหนดราคาโคเข้าขุนและราคาโคขุนส่งเชือดมีความเหมาะสม สำหรับผลการศึกษาประเด็นปัญหาและความต้องการในการพัฒนาธุรกิจโคขุน ดังนี้ 1) ด้านระบบผลิตโคขุน พบว่า ต้นทุนการเลี้ยงโคขุนมีแนวโน้มสูงขึ้น มีข้อเสนอแนะในการแก้ไข ได้แก่ สหกรณ์ต้องวางแผนและกำหนดโควตาและระยะเวลาการขุนโคที่เหมาะสม และสมาชิกควรผลิตลูกโคพันธุ์ดีและผลิตอาหารข้นราคาถูกใช้เองภายในฟาร์ม 2) ด้านการบริหารจัดการสหกรณ์ พบว่า การบริหารจัดการธุรกิจเป็นปัญหาหลัก มีข้อเสนอแนะในการแก้ไข ได้แก่ คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ควรได้รับการพัฒนาทักษะเชิงการบริหาร การจัดการ และการตลาดเชิงรุก และเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสหกรณ์ 3) ด้านการจัดการตลาดโคขุน พบว่า ยอดขายเนื้อโคขุนมีแนวโน้มต่ำลง มีข้อเสนอแนะในการแก้ไข ดังนี้ สหกรณ์ต้องวางแผนการขยายตลาดเนื้อโคขุนทั้งในและต่างประเทศ และต้องควบคุมมาตรฐานของสินค้า และ 4) ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ พบว่า การสนับสนุนจากภาครัฐยังไม่เพียงพอ มีข้อเสนอแนะในการแก้ไข ได้แก่ ภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมการบริโภคเนื้อและผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ ออกกฎหมายที่เอื้อต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกเนื้อและผลิตภัณฑ์ไปต่างประเทศ และควรจัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำให้กับสมาชิกสหกรณ์

คำสำคัญ: สภาพ, ปัญหา, ความต้องการ, ธุรกิจโคขุน, โคขุน

ABSTRACT

The purposes of this research was to study the situation, problems and needs for fattening cattle business development in Sakon Nakhon Province. Data were randomly collected with stratified random sampling from 377 stakeholders of the Pon Yang Kham Livestock Cooperative limited. The tool used for data collection was a questionnaire. The results of the study of the general condition showed that the cooperative members had high experience in raising fattening cattle; most of the fattening cattle were raised in pens throughout the period and subsequently sold to the cooperative; the main budget used was from their own money and loans from financial institutions; the prices of calves before fattening and fattening cattle before slaughtering were reasonable. The results of the study on problems and needs in the development of fattening cattle business were as follows: 1) In terms of the fattening cattle production system, it was found that the cost of fattening cattle raising tended to increase. There were suggestions as follows: the cooperative might and determined the appropriate quotas and the period for fattening cattle raising, and members should produce well-bred calves and prepare cheap concentrate feed for their own use on farm, 2) In terms of the cooperative management, it was found that business management was the main problem. There were suggestions as follows: the board and staff should be developed administrative, management and marketing skills, and encouraged more members to participate in the cooperative's operations, 3) In terms of the management of marketing, it was found that the sales of the fattening beef tended to decrease. There were suggestions as follows: the cooperative might plan to expand the beef market both domestically and internationally, control the quality of the products regularly, 4) In terms of the government support, it was found that the government support was insufficient. There were suggestions as follows: the government should have a policy to promote meat and product consumption within the country, create regulations that facilitate the enhancement of meat and products for exporting and provide a source of low-interest credit to the members.

Keywords: Situation, Problems, Needs, Fattening cattle business, Fattening cattle

บทนำ

จังหวัดสกลนครเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการเลี้ยงโคเนื้อเป็นจำนวนมาก ส่วนหนึ่งเป็นการเลี้ยงโคขุนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตเนื้อโคคุณภาพดี เพื่อป้อนตลาดผู้มีรายได้สูง โดยมีสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์กรป. (กองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ) กลาง โพนยางคำ จำกัด เป็นตัวกลางหลักในการดำเนินธุรกิจโคขุนแบบครบวงจร ซึ่งพบว่า ในปี 2561 สามารถสร้างรายได้ให้กับจังหวัดสกลนคร

มูลค่ามากกว่า 770 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.11 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรกรรมของ จังหวัดสกลนคร (สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร, 2562)

สหกรณ์การเลี้ยงปลุสสัตว์ กรป. กลาง โพนยางคำ จำกัด เป็นสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ เกิดจากนโยบายภาครัฐที่ต้องการส่งเสริมอาชีพรองจากการทำนาในพื้นที่ทุ่งกันดาร โดยเริ่มจากการ ตั้งเป็นศูนย์ส่งเสริมการขยายพันธุ์สัตว์ กรป. กลาง ขึ้นในปี 2519 เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อให้กับ เกษตรกรในเขตจังหวัดสกลนครและนครพนม ต่อมาพบว่าโคเนื้อลูกผสมจากโครงการมีจำนวนมาก และขาดตลาดรองรับ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ในปี 2523 จึงได้มีการจัดตั้งสหกรณ์การเลี้ยงปลุสสัตว์ กรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด (ต่อไปใช้แทนด้วย สหกรณ์ฯ โพนยางคำ) และต่อมา ในปี 2524 สหกรณ์ฯ โพนยางคำได้มีการเปิดร้านจำหน่ายเนื้อโคขุนภายใต้ตราสินค้าเนื้อโคขุนโพนยางคำหรือเนื้อไทย- ฝรั่งเศส (Thai-French Natural Beef) (สหกรณ์การเลี้ยงปลุสสัตว์ กรป. กลาง โพนยางคำ จำกัด, 2558) ปัจจุบันถือได้ว่าสหกรณ์ฯ โพนยางคำเป็นผู้นำตลาดด้านการผลิตเนื้อโคขุนคุณภาพรายใหญ่ ที่สุดของประเทศ มีส่วนแบ่งการตลาดสูงถึง 15,000-20,000 ตัวต่อปี ภายใต้การดำเนินธุรกิจใน รูปแบบสหกรณ์ที่มีระบบการผลิตที่เข้มแข็ง (จันทร์พร เจ้าทรัพย์, 2562) มีสมาชิก จำนวน 6,395 ราย แบ่งเป็น 21 กลุ่ม (สหกรณ์การเลี้ยงปลุสสัตว์ กรป. กลาง โพนยางคำ จำกัด, 2563) เพื่อผลิตโคขุน ภายใต้มาตรฐานฟาร์ม GAP และมาตรฐานโรงฆ่าชำแหละ GMP ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบผลผลิต และผลิตภัณฑ์ย้อนกลับได้ นอกจากนี้ เนื้อโคขุนโพนยางคำยังเป็นสินค้าที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication: GI) สามารถสร้างความภาคภูมิใจและสร้างรายได้ให้กับ ทุกห่วงโซ่อุปทานโคขุน และลดการนำเข้าเนื้อโคจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม สหกรณ์ฯ โพนยางคำ ยังต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะผลกระทบจากนโยบายของภาครัฐต่อการส่งเสริมการขยาย การเลี้ยงโคขุน ทำให้เกิดสหกรณ์โคขุนคู่แข่งเพิ่มขึ้น และเนื้อโคคุณภาพนำเข้าจากต่างประเทศภายใต้ ข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ทำให้เนื้อโคนำเข้ามีราคาถูกกว่าเนื้อโค ที่ผลิตในประเทศ และปัญหาด้านการบริหารจัดการทางธุรกิจของสหกรณ์ฯ โพนยางคำ ถึงแม้ว่าในอดีตได้มีการศึกษาถึงสภาพทั่วไปและแนวทางการพัฒนาธุรกิจโคขุนของสหกรณ์ฯ โพนยางคำ (นราวุธ ระพันธ์คำ และคณะ, 2557; พรรณราย ละตา และคณะ, 2563) ซึ่งพบว่า ยังอาจไม่ครอบคลุมทุก ประเด็นในการพัฒนาโคขุน ดังนั้นหากทำการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาของธุรกิจ โคขุนทั้งระบบ จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา ธุรกิจโคขุนในจังหวัดสกลนครให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาธุรกิจโคขุนในจังหวัดสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาประกอบด้วย 1) สมาชิกสามัญของสหกรณ์ฯ โพนยางคำ (เกษตรกร ที่อยู่ในพื้นที่ปฏิบัติงานของสหกรณ์ฯ โพนยางคำ และเป็นสมาชิกผสมเทียมโคเนื้อหรือมีโคขุนอยู่ใน ครอบครัวอย่างน้อย 1 ตัว) และ 2) กลุ่มสมาชิกสมทบ (กลุ่มเจ้าหน้าที่สหกรณ์และผู้ประกอบการ)

ข้อมูลในปี 2563 มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 6,425 ราย (สหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ กรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด, 2563) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 ราย จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) อย่างมีสัดส่วน หลังจากกำหนดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ได้ดำเนินการสุ่มเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบเจาะจง (Purposive sampling) ภายใต้ขอบเขตคุณสมบัติของสมาชิกตัวอย่าง ดังนี้ มีอายุ 20 ปีขึ้นไปและมีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ทั้งปลายปิดและปลายเปิด ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (คำถามเลือกตอบ)

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นต่อระบบธุรกิจโคขุนในจังหวัดสกลนคร (คำถามมาตราประมาณค่า จาก 1-5 ระดับ เพื่อวัดระดับความเห็นด้วยจากน้อยที่สุด-มากที่สุด) เพื่อสะท้อนถึงความสำคัญในประเด็นต่าง ๆ ต่อระบบธุรกิจโคขุนของสหกรณ์ฯ โพนยางคำ ดังนี้ ระบบการผลิตโคขุน การบริหารจัดการสหกรณ์ การจัดการตลาดโคขุน และการสนับสนุนจากภาครัฐ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด) เกี่ยวกับปัญหา ความต้องการในการพัฒนารัฐกิจโคขุนในจังหวัดสกลนคร

แบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

2.1 การประเมินความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ราย ด้วยการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.8

2.2 การประเมินความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามประเมินความเที่ยงตรงไปทดสอบใช้ (Try-out) กับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดสกลนคร ที่อยู่นอกกลุ่มสมาชิกของสหกรณ์ฯ โพนยางคำ จำนวน 30 ราย จากนั้นนำผลทดสอบมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1951) เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.72

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเริ่มจากการประสานผู้นำกลุ่มสมาชิกเพื่อกำหนดบุคคลเป้าหมายที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไข (อายุและประสบการณ์ด้านการเลี้ยงโคขุน) จากนั้นลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล ในช่วงเดือน ตุลาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2564

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (1998) ดังนี้ ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เลือกตอบในแต่ละประเด็นคำถาม แสดงผลเป็นร้อยละ (Percentage) หรือค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ส่วนข้อมูลความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ฯ โพนยางคำ ต่อระบบธุรกิจโคขุน แสดงผลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยต่อระดับความสำคัญตามหลักการของ ประคอง กรรณสูต (2535) สำหรับข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาธุรกิจโคขุน นำมาสรุปแยกรายประเด็นที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์กันในเชิงเหตุและผล ภายในแต่ละด้าน และแสดงผลเป็นร้อยละและความถี่ (Frequency)

ผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไป

ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 36.87) มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุนมากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 36.34) ส่วนใหญ่เลี้ยงเพื่อขุนส่ง สหกรณ์ฯ โพนยางคำ (ร้อยละ 50.93) พันธุ์โคที่นิยมเลี้ยงมากที่สุดเป็นลูกผสมชาร์โรเลส์ (ร้อยละ 54.64) จำนวนโคที่อยู่ในครอบครองของเกษตรกรต่อรายเฉลี่ย 6.87 ± 4.64 ตัว ประกอบด้วย แม่โค จำนวน 2.05 ± 1.88 ตัว โคกำลังขุน จำนวน 3.29 ± 2.90 ตัว ลูกโค จำนวน 1.49 ± 1.47 ตัว และโคประเภทอื่น จำนวน 0.60 ± 0.35 ตัว ที่ดินที่ใช้ในกิจกรรมเลี้ยงโคขุนส่วนใหญ่เป็นที่ดินของตนเอง (ร้อยละ 93.63) ขนาดพื้นที่อยู่ในช่วง 1-10 ไร่ (ร้อยละ 46.15) แหล่งน้ำที่ใช้ในกิจกรรมเลี้ยงโคขุนส่วนใหญ่เป็นน้ำบาดาล (ร้อยละ 50.66) จำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการเลี้ยงโคขุนต่อรายเฉลี่ย 1.59 ± 0.99 คน ระบบที่ใช้เลี้ยงโคส่วนใหญ่เป็นลักษณะขังคอก (ร้อยละ 70.03) การบริหารจัดการด้านการลงทุน และด้านการตลาดโคมีชีวิต พบว่า แหล่งเงินทุนหลักที่ใช้ในการเลี้ยงโคขุนมาจากเงินทุนของตนเอง ร่วมกับเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน (ร้อยละ 52.52) โคที่นำเข้าขุนส่วนใหญ่ซื้อมาจากเกษตรกรผู้เลี้ยง โครายอื่น (ร้อยละ 45.62) แหล่งจำหน่ายโคขุนหลักเป็นสหกรณ์ฯ โพนยางคำ (ร้อยละ 76.13) ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ราคาโคเริ่มต้นที่เกษตรกรซื้อเข้าขุนอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม (ร้อยละ 69.23) รองลงมาเห็นว่าแพงเกินไป (ร้อยละ 29.18) ในขณะที่ส่วนใหญ่เห็นว่า ราคาขายโคขุนก่อนส่ง โรงฆ่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม (ร้อยละ 86.21)

2. ความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ฯ โพนยางคำ ต่อระบบธุรกิจโคขุน

2.1 ระบบการผลิตโคขุน

จากตารางที่ 1 ความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของระบบการผลิตโคขุน 1) ด้าน การผลิตแม่โคเลี้ยงลูก พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญสูงสุดสองอันดับแรก ดังนี้ แม่โคมีพันธุ์ประวัติที่ ชัดเจนและการคัดเลือกโคแม่พันธุ์ที่มีลักษณะดี ค่าเฉลี่ย 4.43 ± 0.80 และ 4.41 ± 0.86 ตามลำดับ และ การให้ความสำคัญต่อระบบการผลิตแม่โคขุนในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.23 ± 0.89 (ระดับมาก) 2) ด้าน การผลิตลูกโคขุน พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญสูงสุดสองอันดับแรก ดังนี้ การดูแลลูกโคแรกเกิดใน ฟาร์มมีผลต่อคุณภาพของลูกโคขุนและความสมบูรณ์ของพ่อแม่พันธุ์มีผลต่อการผลิตลูกโค ค่าเฉลี่ย 4.43 ± 0.80 และ 4.38 ± 0.94 ตามลำดับ และการให้ความสำคัญต่อระบบการผลิตลูกโคขุนในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.23 ± 0.89 (ระดับมาก) และ 3) ด้านการผลิตโคระยะขุน พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญสูงสุด สามอันดับแรก ดังนี้ องค์ความรู้ในการจัดการเลี้ยงโคขุนมีความสำคัญต่อธุรกิจโคขุน ข้อกำหนดการ เลี้ยงโคขุนของสหกรณ์มีผลต่อคุณภาพซาก และการคัดเลือกลักษณะลูกโคที่ดีเพื่อนำมาเข้าขุน

ค่าเฉลี่ย 4.46 ± 0.80 4.44 ± 0.75 และ 4.44 ± 0.88 ตามลำดับ และการให้ความสำคัญต่อระบบการผลิตโคระยะขุนในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.29 ± 0.91 (ระดับมาก)

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของระบบการผลิตโคขุน

ระบบการผลิตโคขุน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
1. ด้านการผลิตแม่โคเลี้ยงลูก			
1.1 การคัดเลือกโคแม่พันธุ์ที่มีลักษณะดี	4.41	0.86	มาก
1.2 แม่โคมีพันธุ์ประวัติที่มาชัดเจน	4.43	0.80	มาก
1.3 การใช้พืชอาหารสัตว์เป็นหลักในการผลิตโคแม่พันธุ์	4.09	0.97	มาก
1.4 การใช้อาหารข้นในการผลิตโคแม่พันธุ์	3.80	0.97	มาก
1.5 วิธีการเลี้ยงมีผลต่อการได้โคแม่พันธุ์ที่ดี	4.40	0.83	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.23	0.89	มาก
2. ด้านการผลิตลูกโคเข้าขุน			
2.1 ความสมบูรณ์ของพ่อแม่พันธุ์มีผลต่อการผลิตลูกโค	4.38	0.94	มาก
2.2 การควบคุมการผสมเทียมมีผลต่อการผลิตลูกโค	4.35	0.86	มาก
2.3 การดูแลลูกโคแรกเกิดในฟาร์มมีผลต่อคุณภาพของลูกโคขุน	4.43	0.80	มาก
2.4 สถานที่ผลิตลูกโคมีผลต่อคุณภาพของลูกโคขุน	4.17	0.85	มาก
2.5 ประวัติการได้มาของลูกโคที่ซื้อมาขุน	4.00	1.06	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.23	0.89	มาก
3. ด้านการผลิตโคระยะขุน			
3.1 การคัดเลือกลักษณะลูกโคที่ดีเพื่อนำมาเข้าขุน	4.44	0.88	มาก
3.2 ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุนมีผลต่อการเลี้ยงโคขุน	4.42	0.83	มาก
3.3 โรงเรือนมีผลต่อการเลี้ยงโคขุน	4.30	0.79	มาก
3.4 ข้อกำหนดการเลี้ยงโคขุนของสหกรณ์มีผลต่อคุณภาพซาก	4.44	0.75	มาก
3.5 อาหารโคขุนที่สหกรณ์จัดสรรมีความเพียงพอ	4.29	1.02	มาก
3.6 อาหารโคขุนที่สหกรณ์จัดสรรมีคุณภาพดี	3.88	1.10	มาก
3.7 พืชอาหารสัตว์มีความสำคัญต่อการเลี้ยงโคขุน	4.26	0.89	มาก
3.8 องค์ความรู้ในการจัดการเลี้ยงโคขุนมีผลต่อธุรกิจโคขุน	4.46	0.80	มาก
3.9 สินค้ามาตรฐานตามข้อบังคับทางภูมิศาสตร์มีผลต่อธุรกิจโคขุน	4.30	0.83	มาก
3.10 การเปิดเสรีทางการค้า FTA กรณีเนื้อนำเข้าเนื้อโคจากต่างประเทศมีผลต่อธุรกิจโคขุนของจังหวัดสกลนคร	4.07	1.24	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.29	0.91	มาก

2.2 การบริหารจัดการสหกรณ์

จากตารางที่ 2 ความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของการบริหารจัดการสหกรณ์ 1) ด้านโครงสร้างการบริหารงาน พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญสูงสุดสามอันดับแรก ดังนี้ สมาชิกเห็นความสำคัญของการเลือกตัวแทนเป็นคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อบริหารสหกรณ์ สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเงื่อนไขหรือข้อบังคับในการดำเนินงานสหกรณ์ในที่ประชุมใหญ่ และการคัดเลือกผู้ตรวจสอบกิจการและจัดจ้างผู้สอบบัญชี ค่าเฉลี่ย 4.25 ± 0.97 4.24 ± 0.96 และ 4.18 ± 0.90 ตามลำดับ และการให้ความสำคัญต่อโครงสร้างการบริหารงานในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.12 ± 0.98 (ระดับมาก) 2) ด้านการจัดการธุรกิจ พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญสูงสุดสามอันดับแรก ดังนี้ สหกรณ์มีการวางแผนการผลิต การแปรรูป และการจัดจำหน่ายที่ชัดเจน สหกรณ์มีโครงสร้างการจัดการแต่ละฝ่าย/แผนกชัดเจน และสมาชิกได้รับผลประโยชน์จากกำไรทางธุรกิจอย่างทั่วถึง ค่าเฉลี่ย 4.12 ± 0.97 4.12 ± 1.06 และ 4.11 ± 0.95 ตามลำดับ และการให้ความสำคัญต่อโครงสร้างการบริหารงานในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.04 ± 1.03 (ระดับมาก) 3) ด้านการจัดการใช้การผลิต (ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ) พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญสูงสุดสามอันดับแรก ดังนี้ สหกรณ์มีระบบที่ได้มาตรฐานในการแปรรูปโคขุน การจัดการใช้การผลิตที่ดีช่วยในการลดต้นทุนการผลิต และสหกรณ์มีการจัดการด้านการตลาดเนื้อโคขุนได้เป็นอย่างดี ค่าเฉลี่ย 4.33 ± 0.79 4.22 ± 0.86 และ 4.19 ± 0.95 ตามลำดับ และการให้ความสำคัญต่อการจัดการใช้การผลิตในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.17 ± 0.89 (ระดับมาก) และ 4) ด้านการจัดการบุคลากร พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญสูงสุดสองอันดับแรก ดังนี้ เจ้าหน้าที่สหกรณ์มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อธุรกิจโคขุนและสหกรณ์มีการสรรหาบุคลากรเพื่อเข้ามาทำงานที่มีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ย 4.14 ± 0.90 และ 4.13 ± 0.90 ตามลำดับ และการให้ความสำคัญต่อการจัดการบุคลากรในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.03 ± 0.98 (ระดับมาก)

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของการบริหารจัดการสหกรณ์

การบริหารจัดการสหกรณ์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ด้านโครงสร้างการบริหารงาน			
1.1 สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเงื่อนไขหรือข้อบังคับในการดำเนินงานสหกรณ์ในที่ประชุมใหญ่	4.24	0.96	มาก
1.2 สมาชิกเห็นความสำคัญของการเลือกตัวแทนเป็นคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อบริหารสหกรณ์	4.25	0.97	มาก
1.3 กระบวนการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในที่ประชุมใหญ่	4.11	0.97	มาก
1.4 การคัดเลือกผู้ตรวจสอบกิจการและจัดจ้างผู้สอบบัญชี	4.18	0.90	มาก
1.5 คณะกรรมการดำเนินงานรับทราบหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน	3.99	1.06	มาก
1.6 คณะกรรมการดำเนินงานมีหลักการคัดเลือกผู้จัดการที่เหมาะสม	4.16	0.97	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การบริหารจัดการสหกรณ์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
1.7 คณะกรรมการดำเนินงานยึดหลักธรรมาภิบาลในการ บริหารงาน	3.95	1.01	มาก
1.8 สหกรณ์มีการตรวจสอบกิจการให้เป็นไปตามกฎระเบียบ	4.11	0.96	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.12	0.98	มาก
2. ด้านการจัดการธุรกิจ			
2.1 สหกรณ์ได้วางแผนการผลิต การแปรรูป และการจัดจำหน่าย ชัดเจน	4.12	0.97	มาก
2.2 สหกรณ์มีโครงสร้างการจัดการแต่ละฝ่าย/แผนกชัดเจน	4.12	1.06	มาก
2.3 สหกรณ์ให้ความสำคัญในการบริหารด้านบุคลากร	3.86	1.23	มาก
2.4 สหกรณ์มีการประสานงานที่ดีกับคนในองค์กร	3.95	1.14	มาก
2.5 สหกรณ์มีการจัดทำรายงานทางการเงินได้ถูกต้องเหมาะสม	4.10	0.99	มาก
2.6 สมาชิกได้รับผลประโยชน์จากกำไรทางธุรกิจอย่างทั่วถึง	4.11	0.95	มาก
2.7 สมาชิกมีความพึงพอใจในผลประกอบการของสหกรณ์	4.03	0.89	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.04	1.03	มาก
3. ด้านการจัดการใช้การผลิต (ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ)			
3.1 สหกรณ์มีการจัดการใช้การผลิตทั้งระบบ	4.08	0.92	มาก
3.2 สหกรณ์จัดการกลุ่มต้นน้ำโดยเน้นรูปแบบกลุ่ม	4.02	0.98	มาก
3.3 สหกรณ์มีระบบที่ได้มาตรฐานในการแปรรูปโคขุน	4.33	0.79	มาก
3.4 สหกรณ์มีการจัดการด้านการตลาดเนื้อโคขุนได้เป็นอย่างดี	4.19	0.95	มาก
3.5 การจัดการใช้การผลิตที่ดีช่วยในการลดต้นทุนการผลิต	4.22	0.86	มาก
3.6 ผู้บริโภคมีความพึงพอใจในสินค้าและบริการของสหกรณ์	4.18	0.85	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.17	0.89	มาก
4. ด้านการจัดการบุคลากร			
4.1 สหกรณ์มีการสรรหาบุคลากรเพื่อเข้ามาทำงานที่มี ประสิทธิภาพ	4.13	0.90	มาก
4.2 สหกรณ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างยุติธรรม	3.98	1.08	มาก
4.3 สหกรณ์มีการอบรมพัฒนาเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์อย่าง สม่ำเสมอ	4.02	0.95	มาก
4.4 เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.86	1.08	มาก
4.5 เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์มีความพร้อมต่อการปรับตัวที่มีผลต่อธุรกิจ	4.14	0.90	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.03	0.98	มาก

2.3 การจัดการตลาดโคขุน

จากตารางที่ 3 ความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของการจัดการตลาดโคขุน 1) ด้านการจัดการตลาดโคขุนมีชีวิต พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญสูงสุดสองอันดับแรก ดังนี้ สหกรณ์มีการกำหนดราคามาตรฐานเป็นที่พอใจกับสมาชิกและสหกรณ์มีการมีวางแผนการรับซื้อโคขุนจากสมาชิกที่ดี ค่าเฉลี่ย 4.30 ± 0.93 และ 4.26 ± 0.91 ตามลำดับ และการให้ความสำคัญต่อการจัดการตลาดโคขุนมีชีวิต ในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.23 ± 0.94 (ระดับมาก) 2) ด้านการจัดการตลาดเนื้อโคขุน พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญสูงสุดสองอันดับแรก ดังนี้ การผลิตและการชำแหละเนื้อของสหกรณ์มีมาตรฐานและเนื้อโคคุณภาพของสหกรณ์เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ค่าเฉลี่ย 4.41 ± 0.78 และ 4.40 ± 0.77 ตามลำดับ และการให้ความสำคัญต่อการจัดการตลาดเนื้อโคขุนในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.36 ± 0.83 (ระดับมาก) และ 3) ด้านการจัดการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปโคขุน พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญสูงสุดสามอันดับแรก ดังนี้ สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์องค์กรอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์เนื้อโคขุนให้มีความหลากหลายและการซื้อขายผ่านระบบสารสนเทศเพื่อความสะดวกและลดต้นทุน ค่าเฉลี่ย 4.39 ± 0.88 4.35 ± 0.80 และ 4.30 ± 0.84 ตามลำดับ และการให้ความสำคัญต่อการจัดการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปโคขุนในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.26 ± 0.85 (ระดับมาก)

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของการจัดการตลาดโคขุน

การจัดการตลาดโคขุน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
1. ด้านการจัดการตลาดโคขุนมีชีวิต			
1.1 สหกรณ์มีการมีวางแผนการรับซื้อโคขุนจากสมาชิกที่ดี	4.26	0.91	มาก
1.2 สหกรณ์มีการกำหนดวิธีการรับซื้อที่เหมาะสม	4.22	0.90	มาก
1.3 สหกรณ์มีการกำหนดราคามาตรฐานเป็นที่พอใจกับสมาชิก	4.30	0.93	มาก
1.4 สหกรณ์ดำเนินธุรกิจตามแผนการตลาดที่กำหนดไว้	4.20	0.96	มาก
1.5 สหกรณ์มีวิธีสร้างความพึงพอใจให้กับสมาชิกในด้านการบริการ	4.16	1.00	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.23	0.94	มาก
2. ด้านการจัดการตลาดเนื้อโคขุน			
2.1 การผลิตและการชำแหละเนื้อของสหกรณ์มีมาตรฐาน	4.41	0.78	มาก
2.2 เนื้อโคคุณภาพของสหกรณ์เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ	4.40	0.77	มาก
2.3 เนื้อโคคุณภาพของสหกรณ์สามารถแข่งขันในระดับต่างประเทศ	4.39	0.83	มาก
2.4 สหกรณ์มีการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์ได้หลากหลาย	4.37	0.86	มาก
2.5 สหกรณ์มีช่องทางการตลาดที่หลากหลายเพื่อจัดจำหน่ายสินค้า	4.21	0.93	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.36	0.83	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การจัดการตลาดโคขุน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
3. ด้านการจัดการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปโคขุน			
3.1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์เนื้อโคขุนให้มีความหลากหลาย	4.35	0.80	มาก
3.2 ชนิดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเนื้อโคของสหกรณ์มีความเหมาะสม	4.26	0.76	มาก
3.3 ราคาเนื้อและผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสม	4.19	0.79	มาก
3.4 สหกรณ์มีการกระจายสินค้าได้ทั่วถึงและเหมาะสม	4.16	0.93	มาก
3.5 การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์อย่างทั่วถึงและตอบสนองต่อผู้บริโภค	4.14	0.96	มาก
3.6 การซื้อขายผ่านระบบสารสนเทศเพื่อความสะดวกและลดต้นทุน	4.30	0.84	มาก
3.7 สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์องค์การอย่างต่อเนื่อง	4.39	0.88	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.26	0.85	มาก

2.4 การสนับสนุนจากภาครัฐ

จากตารางที่ 4 ความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของการสนับสนุนจากภาครัฐ 1) ด้านนโยบายภาครัฐ พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญสูงสุดอันดับแรก ดังนี้ นโยบายของรัฐเกื้อหนุนส่งเสริมการดำเนินงานธุรกิจโคขุน ค่าเฉลี่ย 4.11 ± 1.00 และการให้ความสำคัญต่อนโยบายภาครัฐในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.08 ± 1.06 (ระดับมาก) และ 2) ด้านงบประมาณ พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญสูงสุดสองอันดับแรก ดังนี้ การแก้ไขปัญหาระหว่างการดำเนินธุรกิจร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ และการสนับสนุนเพื่อพัฒนาธุรกิจจากทางภาครัฐอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ย 3.94 ± 1.05 และ 3.90 ± 1.18 ตามลำดับ และการให้ความสำคัญต้องงบประมาณในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 3.89 ± 1.12 (ระดับมาก)

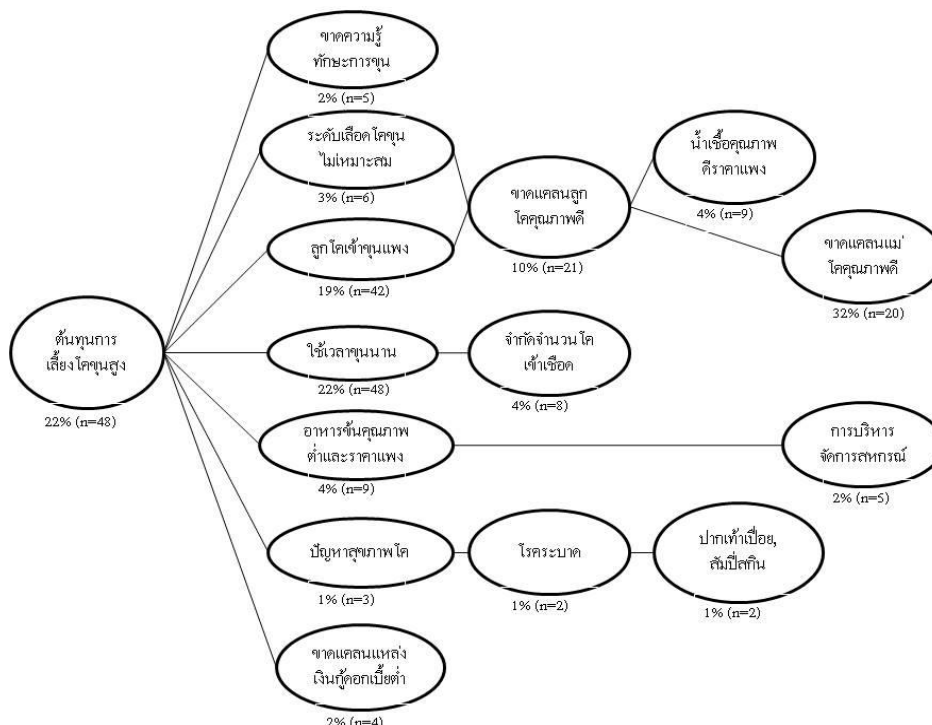
ตารางที่ 4 ความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของการสนับสนุนจากภาครัฐ

การสนับสนุนจากภาครัฐ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
1. ด้านนโยบายภาครัฐ			
1.1 นโยบายของรัฐเกื้อหนุนส่งเสริมการดำเนินงานธุรกิจโคขุน	4.11	1.00	มาก
1.2 การดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาธุรกิจโคขุนตามแผนพัฒนาจังหวัด	4.04	1.05	มาก
1.3 นโยบายของภาครัฐสนองความต้องการของสมาชิกผู้เลี้ยงโคขุน	4.09	1.12	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.08	1.06	มาก
2. ด้านงบประมาณ			
2.1 การจัดสรรงบประมาณดำเนินโครงการจากทางภาครัฐอย่างทั่วถึง	3.86	1.20	มาก
2.2 การใช้จ่ายงบประมาณที่ได้จากทางภาครัฐอย่างเหมาะสม	3.88	1.12	มาก
2.3 การได้รับความรู้ คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่รัฐอย่างต่อเนื่อง	3.88	1.07	มาก
2.4 การแก้ไขปัญหาระหว่างการดำเนินธุรกิจร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ	3.94	1.05	มาก
2.5 การสนับสนุนเพื่อพัฒนาธุรกิจจากทางภาครัฐอย่างสม่ำเสมอ	3.90	1.18	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.89	1.12	มาก

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาธุรกิจโคขุน

3.1 ปัญหาและความต้องการพัฒนาธุรกิจโคขุนด้านระบบการผลิตโคขุน

ด้านระบบการผลิตโคขุน จำนวนข้อคิดเห็นทั้งหมด 219 ข้อความ นำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลของแต่ละข้อคิดเห็น ดังแสดงในภาพที่ 1

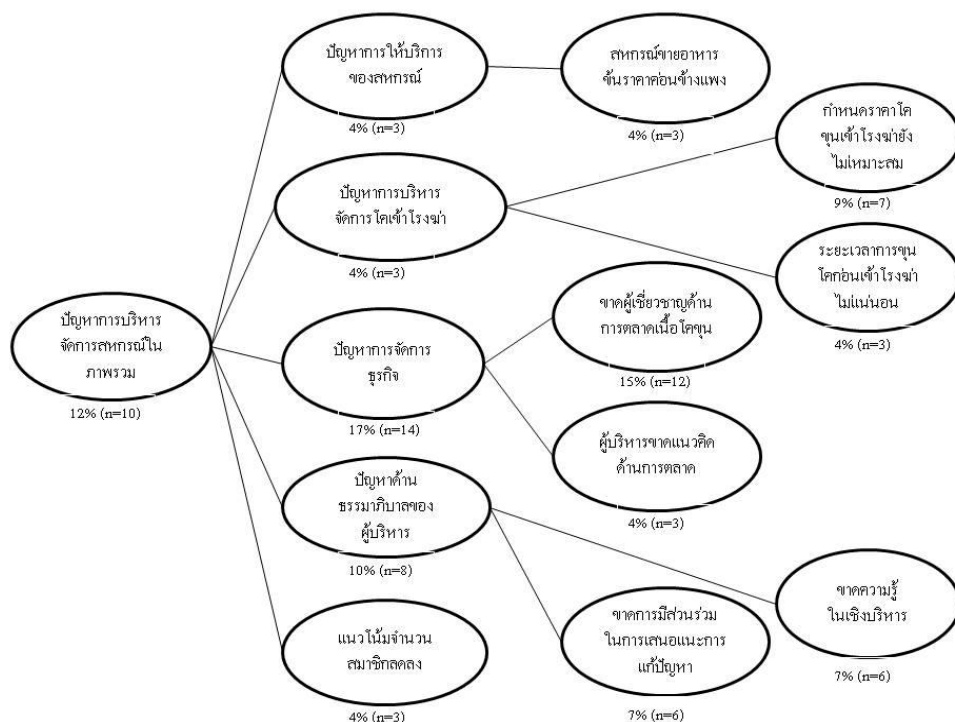

ภาพที่ 1 ความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลของปัญหาด้านระบบการผลิตโคขุน

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกมีความกังวลด้านต้นทุนการเลี้ยงโคขุนที่สูงขึ้น ร้อยละ 22 (n=48) สาเหตุหลักเนื่องจาก 1) การใช้เวลานานเกินไป 2) ลูกโคเข้าขุนมีราคาแพง และ 3) อาหารชั้นมีคุณภาพต่ำและราคาแพง สำหรับความต้องการเพื่อแก้ปัญหา ดังนี้ 1) สหกรณ์ควรวางแผนเพื่อกำหนดโควตาและระยะเวลาการขุนโคที่ชัดเจน จัดการแปรรูปและจำหน่ายเนื้อโคขุนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด 2) สมาชิกควรผลิตลูกโคพันธุ์ดีเพื่อใช้เอง และ 3) ส่งเสริมให้สมาชิกผลิตอาหารชั้นสำหรับเลี้ยงโคขุนเอง โดยใช้วัตถุดิบราคาถูกและหาได้ง่ายในท้องถิ่น

3.2 ปัญหาและความต้องการพัฒนาธุรกิจโคขุนด้านการบริหารจัดการสหกรณ์

ด้านการบริหารจัดการสหกรณ์ จำนวนข้อคิดเห็นทั้งหมด 81 ข้อความ นำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลของแต่ละข้อคิดเห็น ดังแสดงในภาพที่ 2

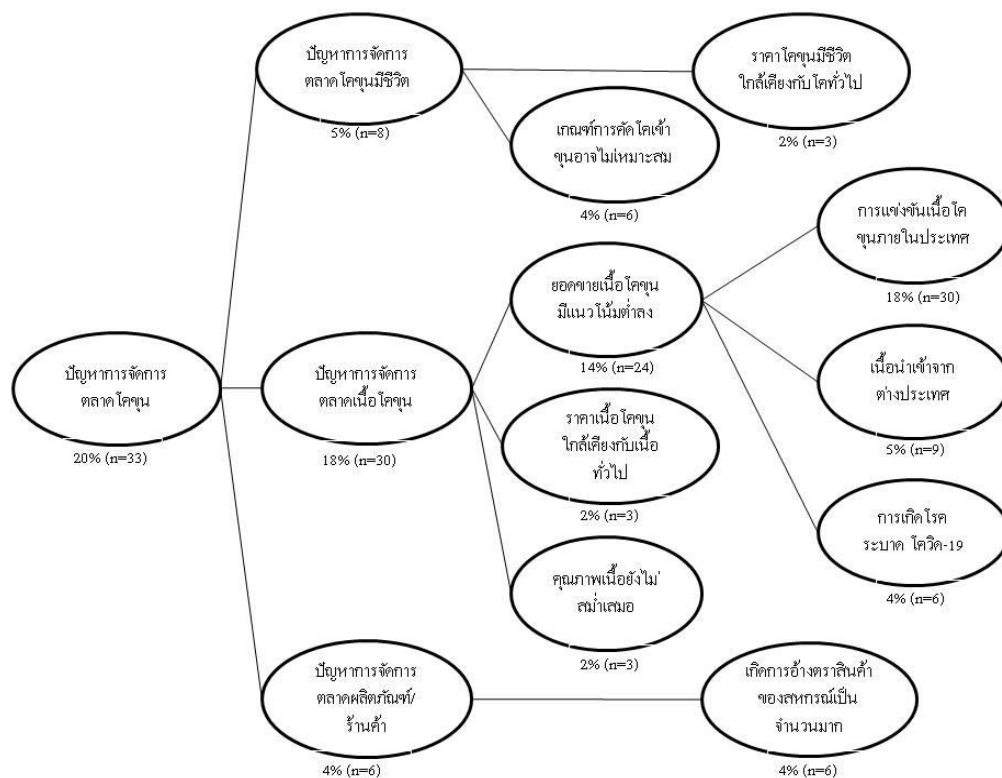

ภาพที่ 2 ความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลของปัญหาด้านการบริหารจัดการสหกรณ์

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกมีความกังวลด้านการบริหารจัดการสหกรณ์ในภาพรวม ร้อยละ 12 (n=10) ในประเด็นปัญหา ดังนี้ 1) ด้านการจัดการธุรกิจ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด และผู้บริหารขาดแนวคิดด้านการตลาดเชิงรุก และ 2) ด้านธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ซึ่งเห็นว่าสมาชิกขาดการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการร่วมแก้ปัญหา และผู้บริหารขาดความรู้ในเชิงการบริหารธุรกิจและการจัดการ สำหรับความต้องการเพื่อแก้ปัญหา ดังนี้ 1) ควรพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ให้มีทักษะเชิงการบริหาร การจัดการ และการตลาด สามารถจัดการข้อมูลของสหกรณ์เพื่อพัฒนารูปแบบการตลาดให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการเนื้อโคขุนคุณภาพในอนาคต และ 2) เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และรับรู้ กระบวนการดำเนินงานของสหกรณ์

3.3 ปัญหาและความต้องการพัฒนารัฐกิจโคขุนด้านการจัดการตลาดโคขุน

ด้านการจัดการตลาดโคขุน จำนวนข้อคิดเห็นทั้งหมด 167 นำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลของแต่ละข้อคิดเห็น ดังแสดงในภาพที่ 3

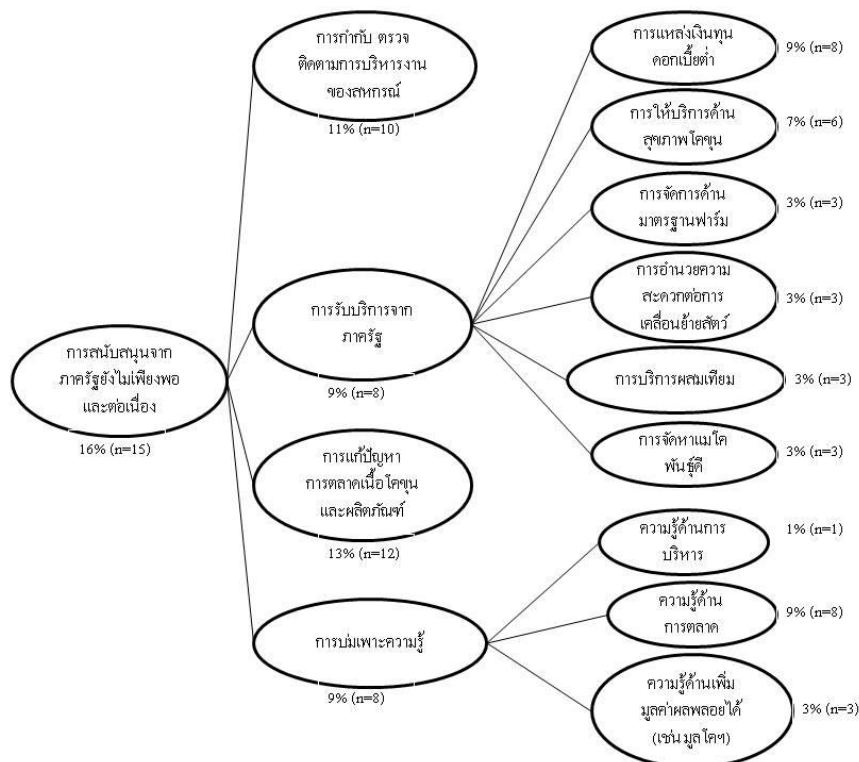

ภาพที่ 3 ความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลของปัญหาด้านการจัดการตลาดโคขุน

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกมีความกังวลด้านการจัดการตลาดโคขุน ร้อยละ 20 (n=33) โดยเฉพาะในประเด็นปัญหาด้านการจัดการตลาดเนื้อโคขุน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับ 1) ยอคขายเนื้อโคขุนมีแนวโน้มต่ำลง เนื่องจากมีคู่แข่งเนื้อโคขุนทั้งในและต่างประเทศ 2) ราคาเนื้อโคขุนมีราคาใกล้เคียงกับเนื้อเขียงทั่วไป และ 3) คุณภาพเนื้อยังไม่สม่ำเสมอ สำหรับความต้องการเพื่อแก้ปัญหา ดังนี้ 1) สหกรณ์ควรวางแผนการตลาดเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ภายในประเทศและหาช่องทางขยายสู่ตลาดต่างประเทศด้วย และ 2) สหกรณ์ควรมีการควบคุมมาตรฐานสินค้าให้มีคุณภาพสม่ำเสมอ

3.4 ปัญหาและความต้องการพัฒนารัฐกิจโคขุนด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ

ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ จำนวนข้อคิดเห็นทั้งหมด 91 ข้อความ นำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลของแต่ละข้อคิดเห็น ดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลของปัญหาด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกมีความคิดเห็นว่าการสนับสนุนของภาครัฐยังไม่เพียงพอและขาดความต่อเนื่อง ร้อยละ 16 (n=15) ในประเด็นปัญหา ดังนี้ 1) การแก้ปัญหาตลาดเนื้อโคขุนและผลิตภัณฑ์ 2) การกำกับและตรวจติดตามการบริหารงานของสหกรณ์ 3) การรับบริการจากภาครัฐ และ 4) การบ่มเพาะความรู้ให้กับสมาชิก สำหรับความต้องการเพื่อแก้ปัญหา ดังนี้ 1) ภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมการบริโภคเนื้อเพิ่มขึ้น 2) ออกกฎหมายที่เอื้อต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกเนื้อโคขุนและผลิตภัณฑ์ไปต่างประเทศ 3) การส่งเสริมความรู้จากภาครัฐ และ 4) ภาครัฐควรจัดหาแหล่งสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้กับสมาชิก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยค้นพบประเด็นปัญหาและความต้องการในการพัฒนาธุรกิจโคขุนของจังหวัดสกลนคร ประเด็นหลักคือ ระบบการผลิตโคขุน โดยเฉพาะปัญหาต้นทุนการเลี้ยงโคขุนที่มีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจาก (1) ลูกโคเข้าขุนมีคุณภาพต่ำและราคาแพง สาเหตุจากการขาดแคลนแม่โคคุณภาพดี (2) ต้นทุนการขุนเพิ่มขึ้น สาเหตุทางอ้อมจากยอดขายเนื้อโคขุนและผลิตภัณฑ์มีแนวโน้มลดลงจากการสูญเสียส่วนแบ่งการตลาดเนื้อโคขุนและผลิตภัณฑ์ให้แก่คู่แข่งรายอื่นทั้งในและจากต่างประเทศ เป็นเหตุให้สหกรณ์ต้องจำกัดจำนวนโคขุนเข้าโรงเชือด ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการยืดระยะเวลาการขุนของโคที่อยู่ในระบบให้นานกว่าปกติ (ต้นทุนการขุนเพิ่มขึ้น) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิพันธ์ วิวัฒนาพรชัย และคณะ (2564) ที่รายงานว่า สหกรณ์ฯ โพนยางคำ รัชชโคขุนเข้าเชือดน้อยกว่าปริมาณการเลี้ยงโคขุนของเกษตรกรหรือเกิดอุปทานส่วนเกิน (Over supply) ทำให้

สหกรณ์มีแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการขยายระยะเวลาในการเลี้ยงโคขุนออกไปให้นานขึ้นจากเดิม 3 เดือน ส่งผลให้เกษตรกรมีระยะเวลาเลี้ยงโคขุนเฉลี่ย 16.23 เดือน ซึ่งหากปรากฏการณ์เหล่านี้ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เป็นไปได้ว่า จำนวนสมาชิกสหกรณ์อาจลดลง และอาจเกิดปัญหาด้านการจัดการเชิงธุรกิจของสหกรณ์ได้ในอนาคต

แนวทางการแก้ปัญหาต้นทุนการเลี้ยงโคขุนที่มีแนวโน้มสูงขึ้น คือ (1) การเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตลูกโคเข้าขุนให้มีต้นทุนต่ำลง โดยการเพิ่มจำนวนแม่โคขุนคุณภาพดีทดแทน (2) การเพิ่มประสิทธิภาพในการแสวงหาช่องทางการตลาดเนื้อโคขุนและผลิตภัณฑ์ช่องทางใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นทั้งในและต่างประเทศ พร้อมกับการพัฒนาคุณภาพสินค้าให้พร้อมต่อการแข่งขัน ตลอดจน การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้านการตลาดเนื้อโคขุนและผลิตภัณฑ์ให้แก่ผู้บริหารและพนักงานของสหกรณ์ การบริหารจัดการระบบธุรกิจแบบมีส่วนร่วม รวมถึงการสนับสนุนจากภาครัฐที่ตรงประเด็น และต่อเนื่อง โดยเฉพาะความต้องการรับการสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำจากภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรีย์พร แสงวงศ์ และคณะ (2563) เพื่อให้สมาชิกเกิดความเชื่อมั่นในระบบการผลิตโคขุนของสหกรณ์เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณราย ละตา และคณะ (2563) ที่รายงานว่าความยั่งยืนในการดำเนินงานของสหกรณ์ฯ โพนยางคำ เป็นผลมาจากผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ มีการบริหารจัดการโซ่อุปทานที่มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างมาตรฐานสินค้า และการรวมกลุ่มสมาชิกในแต่ละช่วงของโซ่อุปทานการผลิต จะทำให้สมาชิกมีความเชื่อมั่นและความจงรักภักดีต่อสหกรณ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หากนำผลงานวิจัยไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจโคขุนของจังหวัดสกลนคร ควรจะต้องมีการวิเคราะห์สภาพบริบทของหน่วยงานอย่างละเอียดทุกประเด็น

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพาณิชย์จังหวัดและสหกรณ์จังหวัด ควรนำผลงานวิจัยไปเป็นแนวทางเพื่อไปกำหนดแผนงานส่งเสริมธุรกิจจังหวัดเพื่อรองรับภาคธุรกิจอื่น เช่น การท่องเที่ยว เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

การทำงานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาถึงการบริหารโซ่อุปทานโคขุนของสหกรณ์ฯ โพนยางคำ ทั้งระบบเพิ่มเติม เพื่อสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน โดยเฉพาะในการบริหารต้นทุน และการบริการที่ดีและรวดเร็วของสหกรณ์ฯ โพนยางคำ

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์พร เจ้าทรัพย์. (2562). **ระบบการบริหารจัดการข้อมูลด้านนโยบายเพื่อความสามา
ในการแข่งขัน**. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นราวุธ ระพันธ์คำ, หาญชัย อัมภพล, ชุมพล ทรงวิชา, ธราดล จิตจักร, เรืองฤทธิ์ หาญมนตรี,
จักรพรรดิ ประชาจิต, เฉลิมโรจน์ ชัยสิทธิ พัฒนา และชนกันท์ ศรีลาพัฒน์. (2557).
**โครงสร้างการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการเลี้ยงโคขุน จังหวัด
สกลนคร**. โคขุนสกลนคร มาตรฐานสู่ครัวฮาลโลก สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- ประคอง กรณสุต. (2535). **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณราย ละตา, จันทร์เพ็ญ ธงไชย, ปภาพิต ศรีสว่างวงศ์ และ รวี กลางประพันธ์. (2563). ความ
ยั่งยืนในการดำเนินงานของสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ กรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด. **วารสาร
เกษตรพระจอมเกล้า**, 38(1), 82-92.
- สหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ กรป. กลาง โพนยางคำ จำกัด. (2558). **รายงานประจำปี 2558**. การประชุม
ใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. 2559. สกลนคร: สหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ กรป. กลาง โพนยางคำ
จำกัด.
- สหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ กรป. กลาง โพนยางคำ จำกัด. (2563). **รายงานประจำปี 2563**. การประชุม
ใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. 2564. สกลนคร: สหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ กรป. กลาง โพนยางคำ
จำกัด.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร. (2562). **รายงานประจำปี 2562**. สกลนคร: สำนักงานเกษตร
จังหวัดสกลนคร.
- สิทธิพันธ์ วิวัฒนาพรชัย, กมลรัตน์ ธีระพงษ์ และ พชร สุริยะ. (2564). การวิเคราะห์มูลค่าความสูญเสีย
ทางเศรษฐกิจจากการเลี้ยงโคขุน: กรณีศึกษาสหกรณ์การ เลี้ยงปศุสัตว์ กรป.กลาง โพนยางคำ
จำกัด. **แก่นเกษตร**, 50(2), 371-383.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. **Psychometrika**,
16(3), 297-334.
- SPSS. (1998). **SPSS for Windows**, Release 9.0, SPSS inc., IL.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: an Introductory Analysis**. 3rd ed. New York: Harper and Row.